

Tartalom

Előszó	13
Rövidítések jegyzéke	15
Első rész: Alapvetés	17
1. § A munkajog fogalma	19
Az úgynevezett függő vagy önállótlan munkavégzés mint a munkajog tárgya	19
A munkavállaló függőségének társadalmi, gazdasági és jogi alapja	21
A más részére történő munkavégzés jogi kifejezési formái – elhatárolási problémák	23
A munkaszerződés helye a magánjog rendszerében – a munkajog és a magánjog kapcsolata	26
2. § A munkajog rendszere, szerkezete	31
A más részére történő önállótlan munkavégzés közjogi vonatkozásai	31
A munkajog rendszere – a munkajog kollektív elemei	38
A koalíciós szabadság és a kollektív megállapodások jelentősége a munkajogban	40
A munkavállalói részvételi jogok	41
A kollektív érdekkonfliktusok békés feloldásának módszerei	42
Az úgynevezett munkaharc joga	44
3. § A munkajog történeti fejlődésének vázlata	47
A munkajog kialakulásának történeti előzményei	47
A munkajog kialakulásának kezdetei	48
A szerződési szabadság korrekciói: a kollektív fellépés és az állami beavatkozás	49
A munkajog konszolidációja	50
A munkajog aranykora: a szociális (jóléti) állam időszaka	51
A munkajog krízise: a globalizáció hatása	52
A magyar munkajog kialakulása	53
A szocialista munkajog	55
A rendszerváltozás utáni munkajog	57
4. § A munkajog forrásai	59
A munkajog belső forrásai	59
A munkajog külső forrásai	66
5. § Az Mt. hatálya és a nemzetközi (kollíziós) munkajogi szabályok	69
Az Mt. személyi hatálya	69
Az Mt. tárgyi hatálya	70
Az Mt. időbeli hatálya	71
Az Mt. területi hatálya és a nemzetközi (kollíziós) munkajogi szabályok	72
A nemzetközi (kollíziós) munkajog szabályai	72

A szabad jogválasztás elve	73
A szabad jogválasztás korlátai	74
Az úgynevezett imperatív rendelkezések	74
A szokásos munkavégzés helye szerinti jog	75
Az alkalmazó telephely joga	76
A körülmények összessége alapján szorosabb kapcsolat	77
A magyar nemzetközi (kollíziós) munkajogi szabályok	77
Kollíziós jogi szabályok a kollektív munkajogban	77
A külföldi kiküldetés	78
6. § A munkajog alapelvei – generálklausulák az Mt.-ben	81
A törvény célja	81
Értelmezési alapelvek	81
Az általános magatartási követelmények köre és jellegzetességei	82
Az adott helyzetben általában elvárható magatartás követelménye	83
A jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelő eljárás és együttműködés kötelezettsége	84
Tájékoztatási kötelezettség	85
A méltányos mérlegelés követelménye	85
A joggal való visszaélés tilalma	87
A munkáltató jogos gazdasági érdekeinek védelme	88
A véleménynyilvánítás szabadsága	89
Titokvédelem	90
A személyiségi jogok védelme	90
Az adatkezelés általános elvei	91
Az egyenlő bánásmód követelménye	95
7. § A munkajogi jognyilatkozatok	101
A jognyilatkozatokról általában	101
A jognyilatkozatok megtételének módja	109
Az érvénytelenség	118
Második rész: A munkajogviszony tana (individuális munkajog)	123
8. § A munkajogviszony alanyai	125
A munkajogviszony alanyi köréről általában	125
A munkáltató fogalma	127
A munkáltatói jogállás és a munkáltatói jogkör gyakorlása	134
A munkavállaló jogállása	137
A munkavállalóhoz hasonló személy jogállása	141
9. § A munkáltató személyében bekövetkező változás	145
A jogintézmény magyar munkajogi szabályozásának kialakulása, rendszere és európai munkajogi alapjai	145
A munkáltató személyében bekövetkező változás alapjául szolgáló tényállás	148
A tényálláshoz kapcsolódó joghatások	151
Az átadó és az átvevő munkáltató tájékoztatási kötelezettségei	152
Az átadó és az átvevő munkáltató egyetemleges felelőssége	154
A felmondási védelem és a munkavállalói felmondás jogkövetkezményei	155

Joghatás a tanulmányi szerződéses és versenytilalmi megállapodásos jogviszonyban	158
Kollektív munkajogi joghatások	158
A munkáltató személyében bekövetkező változás a felszámolási eljárásban	158
10. § A munkajogviszony létesítése és kezdete	163
A munkaszerződés és a munkajogviszony fogalma	163
A munkaszerződés tartalmi elemei	163
A munkaszerződés lényeges tartalmi elemei (essentialia negotii)	164
A munkakörben való megállapodás	165
Az alapbérben való megállapodás	166
A munkahelyben való megállapodás	167
A munkajogviszony tartamában való megállapodás	168
A munkajogviszony kezdő időpontjában való megállapodás	168
A munkaszerződés természetes tartalmi elemei (naturalia negotii)	168
A munkaszerződés eshetőleges tartalmi elemei (accidentalia negotii)	169
A munkaidővel kapcsolatos megállapodások	170
A munka díjazásával kapcsolatos megállapodások	170
A próbaidőben való megállapodás	170
A munkaszerződés alakszerűsége	173
A munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége; a tájékoztatás jogkövetkezményei	174
A tájékoztatás alakiséga	175
A tájékoztatás tárgykörei	176
A tájékoztatás speciális szabályai	178
A tájékoztatás határideje	179
A tájékoztatási kötelezettség elmulasztása	180
A munkajogviszony kezdete; a munkaviszony létesítéséhez fűződő időpontok	180
A munkajogviszony kezdő időpontja	181
A munkajogviszony kezdő időpontjának meghatározása	181
A munkaszerződés megkötése és a munkajogviszony kezdete közötti időszak	182
A munkaszerződéstől való elállás joga	183
Az előszerződés	185
11. § A munkajogviszony tartalma	187
A munkajogviszony tartalmáról általában	187
A munkavállaló kötelezettségei	187
A rendelkezésre állási kötelezettség	187
A munkavégzési kötelezettség	189
A munkavállaló magatartási kötelezettségei	190
A munkavállaló „megfelelő” magatartás tanúsításának kötelezettsége	192
A véleménynyilvánítás szabadságának lehetséges korlátai a munkajogviszonyban	193
A munkáltató jogai, az úgynevezett munkáltatói jogkör	195
A munkáltató felügyeleti joga	196
A munkáltató „fegyelmi” joga	197

A munkáltató vagyoni jellegű jogai	198
A munkáltató személyzeti jellegű jogai	198
A munkáltató kötelezettségei	200
A munka díjazásának kötelezettsége	200
A foglalkoztatási kötelezettség	202
A munkavállaló jogai	204
12. § A munkaidő	207
A munkaidő jelentősége a munkajogban	207
A munkaidővel kapcsolatos alapvető fogalmak	210
A munkaidő fogalma	210
A munkanap, a hét, a napi munkaidő, a beosztás szerinti napi és heti munkaidő	213
Az éjszakai munka fogalma, a megszakítás nélküli munkáltatói működés, valamint a váltott műszakban végzett munka	214
Az időnyjellegű tevékenység	216
A készenléti jellegű munkakör fogalma	217
A napi munkaidő	218
A munkaidőkeret	219
Eljárás a munkajogviszonynak a munkaidőkeret lejártá előtti megszűnése esetén	222
A munkaidő-beosztás szabályai	223
Az elszámolási időszak	224
A napi és a heti munkaidő maximális tartama; az osztott munkaidő	225
A munkaidő vasárnapra vagy munkaszüneti napra történő beosztása	226
A pihenőidő, a pihenőidő fajtái	227
A rendkívüli munkaidő	229
Az ügyelet és a készenlét jogintézménye	231
A munkaidőre vonatkozó általános rendelkezésektől való eltérés lehetősége egyes munkavállalói csoportok esetén	232
A szabadság jogintézménye	233
A betegszabadság, a szülési szabadság, a fizetés nélküli szabadság és a szülői szabadság	235
A munkaidő nyilvántartása	236
13. § A munka díjazása	237
A munkabér fogalma	237
A munkabér meghatározása	240
A bérpótlékok	243
Díjazás munkavégzés hiányában	247
A munkabér védelme	251
14. § A munkajogviszony módosulása	257
A munkaszerződés módosítása és a munkajogviszony módosulása	257
A felek szerződés módosító megállapodása	258
Tipikus szerződésmódosítási tényállások	261
A munkaszerződés módosításának egyéb (törvényben szabályozott) esetei	263
Eltérés a munkaszerződés módosításának törvényi szabályaitól	267

15. § A munkajogviszony megszűnése és megszüntetése	269
A munkajogviszony megszűnéséről és megszüntetéséről általában	269
A munkajogviszony megszűnésének tényállásai	275
A munkajogviszony megszüntetésének tényállásai	281
A csoportos létszámcsökkentés	299
Eljárás a munkajogviszony megszűnése és megszüntetése esetén	303
A munkajogviszony jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei	304
16. § A munkáltató kártérítési felelőssége	309
A munkáltató kártérítési felelősségének alapjai és általános szabályai	309
A munkáltató kártérítési felelősségének feltétele	310
A munkáltató mentesülése a felelősség alól	311
Részbeni mentesülés és kármegosztás	314
A munkáltatói kárfelelősség típusai	316
A megtérítendő kár	319
A kártérítés módja	321
17. § A munkavállaló kártérítési felelőssége	323
A munkavállaló kártérítési felelősségének általános szabályai, rendszere	323
A felelősség általános szabályai: a felelősség felróhatósági alakzata	323
Az általános megőrzési felelősség	327
Pénztárosok, pénz- és értékkezelők felelőssége	328
A leltárhiányért való felelősség	328
A kártérítés mérséklése	331
A munkavállalói biztosíték	331
A kárigény érvényesítése a munkáltató által	331
Harmadik személynek okozott kár és egyéb különös szabályok	332
18. § Az atipikus munkajogviszonyok	335
Az atipikus munkajogviszonyokról általában	335
Az atipikus munkajogviszonyok az Európai Unió jogában	336
A részmunkaidőre létrejött munkajogviszony	338
A részmunkaidőre kötött munkaszerződésekről általában	338
A részmunkaidőre létrejött munkajogviszonyra vonatkozó szabályok	
a magyar munkajogban	339
A behívás alapján történő munkavégzés	340
A határozott idejű munkajogviszony	340
A határozott idejű munkajogviszonyról általában	340
A határozott idejű munkajogviszony fogalma	341
A határozott időre történő foglalkoztatás korlátai	342
A határozott idejű munkaszerződés meghosszabbítása,	
a „láncszerződések” problematikája	342
Foglalkoztatás a határozott idő lejártát követően	343
Az egyszerűsített foglalkoztatás	344
A többpólusú jogviszonyok	344
A több munkáltató által létesített munkajogviszony fogalma, sajátosságai	345
A munkaszerződés tartalma a több munkáltató által létesített	
munkajogviszony esetén	345

A munkajogviszonyból származó jogok és kötelezettségek a több munkáltató által létesített munkajogviszony esetén	346
A több munkáltató által létesített munkajogviszony megszűnése, megszüntetése	346
A munkakör megosztása	347
A munkaerő-kölcsönzés	348
A munkaerő-kölcsönzésről általában	348
A munkaerő-kölcsönzés szabályai a magyar munkajogban, a tevékenység gyakorlásának feltételei	349
A kölcsönbeadó és a kölcsönvevő közötti jogviszony	350
A kölcsönzésre irányuló munkajogviszony	351
Az egyenlő bánásmód követelménye	352
A munkaerő-kölcsönzésre létrejött munkajogviszony megszüntetése	352
A kártérítési felelősség munkaerő-kölcsönzés esetén	353
A távmunkavégzésre létrejött munkajogviszony	353
A távmunka fogalma, fajtái	353
A távmunka az Európai Unió munkajogában	355
A távmunkára irányuló munkajogviszony a magyar munkajogban	357
A távmunkára vonatkozó munkavédelmi rendelkezések	358
A home office megállapodások és a távmunkára létesített munkajogviszony	359
A bedolgozói munkajogviszony	361
A bedolgozói munkajogviszony fogalma, a bedolgozó jogállása	361
A bedolgozói munkajogviszonyra vonatkozó szabályozások	361
A távmunka és a bedolgozói munkajogviszony	362
19. § A munkajogviszonyhoz kapcsolódó megállapodások	365
A versenytilalmi megállapodás	365
A versenytilalmi megállapodás fogalma	365
A munkáltató jogos érdekét veszélyeztető magatartás fogalma	367
A versenytilalom időtartama	368
A versenytilalom ellenértéke	368
A versenytilalmi megállapodás módosítása	370
A versenytilalmi megállapodástól való elállás	370
A munkaviszony megszűnésének, megszüntetésének hatása a versenytilalmi megállapodásra	370
A versenytilalmi megállapodás megszegése, a kötbér	371
A jogutódlás hatása a versenytilalmi megállapodásra	372
A versenytilalmi megállapodásra alkalmazandó szabályok	372
A tanulmányi szerződés	373
A tanulmányi szerződés fogalma	373
A tanulmányi szerződés alanyai és megkötése	373
A tanulmányi szerződés tartalma	374
A tanulmányi szerződés megszegése és ennek következményei	377
A tanulmányi szerződés megszűnése és megszüntetése	379

Harmadik rész: Kollektív munkajog	381
20. § A koalíciók joga	383
A koalíció munkajogi fogalma	383
A munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezet	389
A munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezet jogai	390
A kollektív szerződés kötéséhez való jog	396
A szakszervezeti tisztségviselőt megillető védelem	396
A szakszervezeti egyetértési jog formai és tartalmi követelményei	
a munkajogi védelem szempontjából	399
A szakszervezeti tisztségviselőt megillető munkaidő-kedvezmény	401
21. § A kollektív szerződés	403
A kollektív szerződés jogintézményének jelentősége	403
A kollektív szerződés érvényessége	404
A kollektívszerződés-kötési képesség	404
A kollektív szerződés megkötése és módosítása	407
A kollektív szerződés tartalma, jogi természete és helye a munkaviszonyra	
vonatkozó szabályok rendszerében	408
A kollektív szerződés alakisága	413
A kollektív szerződés érvénytelensége és az érvénytelenség	
jogkövetkezményei	415
A kollektív szerződés hatálya	416
A kollektív szerződés tárgyi hatálya	416
A területi hatály	417
A kollektív szerződés időbeli hatálya. A kollektív szerződés	
hatálybalépése (az időbeli hatály kezdete)	418
A kollektív szerződés időbeli hatályának megszüntetése a felek	
megállapodása alapján	420
A határozott időtartamra kötött kollektív szerződés	420
Az utóhatály problémája	421
A bontó feltétellel kötött kollektív szerződés	421
A kollektív szerződés felmondása	421
A felek jogutód nélküli megszűnésének jogkövetkezménye a kollektív	
szerződés időbeli hatályára	423
A szakszervezet kollektívszerződés-kötési képességének elvesztése	424
A kollektív szerződés személyi hatálya	424
A kollektív szerződés kiterjesztése	427
A munkáltató személyében bekövetkező változás hatása a kollektív	
szerződéses munkafeltételekre	430
A kollektív szerződéses munkafeltételek fenntartása az európai	
munkajogban	430
A kollektív szerződéses munkafeltételek fenntartásának	
kötelezettsége az Mt. 282. § alapján	432
22. § A munkavállalók részvételi jogai – az üzemi alkotmányjog	435
A munkavállalói részvétel (participáció) jelentése, kialakulása	435
A munkavállalói részvétel formái az Európai Unió munkajogában	438

A munkavállalói részvétel egyes formái a magyar jogban	440
Az üzemi tanácsok rendszere a magyar munkajogban	442
Az üzemi tanács létrejötte	443
Az üzemi tanács választása	444
Az üzemi tanács, illetve a tagi megbízatás megszűnése	446
Az üzemi tanács feladata és jogköre	447
Az üzemi megállapodás	451
Az üzemi tanács működése	453
Negyedik rész: A munkajogi konfliktusok és feloldásuk rendszere	457
23. § A munkajogi konfliktusok fogalma, rendszere	459
A munkajogi konfliktusok fogalma és sajátosságai	459
A munkajogi konfliktusok rendszere és feloldásának eszközei	461
24. § A munkajogi igény érvényesítése	465
A munkajogi igény érvényesítésének lehetőségei	465
A munkajogi igény érvényesítésének korlátai: az elévülés és a keresetindítási határidők	469
A bíróság előtti igényérvényesítés – a munkaügyi per	472
25. § A kollektív munkaügyi vita	479
A kollektív munkaügyi vita fogalma	479
Az alternatív vitarendezés (AVR) szerepe a kollektív munkaügyi vitákban	480
Az Mt. szabályai: egyeztetés és döntőbíráskodás	481
A Munkaügyi Tanácsadó és Vitarendező Szolgálat	484
Ötödik rész: A munkaharc joga	489
26. § A munkaharc joga	491
A kollektív fellépések helye a munkajog rendszerében. A kollektív fellépések dogmatikai megközelítése	491
A munkaharc módozatai. A sztrájk	495
Egyéb nyomásgyakorlási eszközök a munkavállalók részéről	497
A kizárás (lock-out)	498
A munkaharc hazai szabályozása. Történeti áttekintés	498
Az 1989. évi VII. törvény a sztrájkról. Az Sztv. fogalomrendszere – bizonytalanságok	500
A jogellenes sztrájk tényállásai	503
A még elégséges szolgáltatás meghatározásának problematikái	507
A sztrájk jogkövetkezményei	511
A jogszerű sztrájk jogkövetkezményei	511
A jogellenes sztrájk jogkövetkezményei	514
Irodalomjegyzék	517